

MEMORANDUM VOOR DE
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 2018

Twaalf maatregelen voor een lokale circulaire economie

Twaalf maatregelen voor een lokale circulaire economie

Go4Circle vzw is de bedrijfsfederatie voor privaatrechtelijke bedrijven die de circulaire economie centraal plaatsen in hun werking. Ze vertegenwoordigt 220 bedrijven die actief zijn in afvalbeheer en in de productie of het gebruik van nieuwe materialen. Deze bedrijven stellen samen ongeveer 8000 mensen tewerk en realiseren een jaarlijkse omzet van 2,8 miljard euro.

Met dit memorandum willen we alle steden en gemeenten in ons land stimuleren om samen met onze leden werk te maken van een lokale circulaire economie, waarin afval op een correcte en efficiënte manier wordt in-

gezameld en gesorteerd en zo alle kans krijgt op recycling of hergebruik. Wat is daarvoor nodig? Hoe kunt u daartoe bijdragen? In dit memorandum vindt u twaalf concrete voorstellen om het huidige afval- en recyclagebeleid naar een hoger niveau te tillen. Twaalf maatregelen om onze maatschappij, onze economie en ons leefmilieu een betere toekomst te bieden. Twaalf punten die u hopelijk kunnen inspireren bij het uitstippelen van uw lokaal afvalbeleid.

Werner Annaert, Algemeen Directeur, Go4Circle vzw

1. Wat u zelf doet, doet u beter?

Het afvalbeheer is een complexe activiteit geworden. In dit land doet de meerderheid van de gemeenten beroep op een privaatrechtelijk afvalbedrijf om het huishoudelijk afval in te zamelen. Meer dan 75% van het huishoudelijk afval wordt uiteindelijk verwerkt in privaatrechtelijke installaties.

Wij stellen dan ook graag volgende vragen aan gemeenten die nog niet samenwerken met privaatrechtelijke afvalbedrijven:

- Hebben jullie al eens geprobeerd een afvaltaak uit te besteden?
- De wet inzake overheidsopdrachten geeft toch voldoende garanties om te kunnen werken met een operator die qua verhouding prestaties/kosten het beste scoort?
- Heeft u ter zake al eens een vergelijking gemaakt ?

De leden van Go4Circle helpen u daar graag bij. Onze ledenlijst vindt u achteraan dit memorandum en op www.go4circle.be/leden.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

Onze gemeente zal nagaan of het opportuun is om de investeringen en activiteiten in het inzamelen, verwerken en vermarkten van huishoudelijk afval over te laten aan privaatrechtelijke bedrijven, via openbare aanbestedingen. Daarbij zal bekeken worden welke operationele en financiële voordelen dit kan opleveren.

2. U doet meer dan u wettelijk gezien moet?

Gemeenten hebben een zorgplicht voor huishoudelijk afval, wat betekent dat ze ervoor moeten zorgen dat alle particulieren zich kunnen ontdoen van hun afval. De wetgeving is duidelijk: het gaat om een publieke dienst maar niet om een verplichte dienst.

Gemeenten hebben geen zorgplicht voor het afval van anderen dan huishoudelijke producenten, zoals horeca, verenigingen, landbouwers, kmo's, scholen, gemeentelijke diensten, publieke diensten... Gemeenten moeten dit afval dus niet inzamelen. Ze kunnen aan de betrokken entiteiten voorstellen hiervoor een beroep te doen op de privaatrechtelijke afvalsector, wat in de meerderheid van de gemeenten trouwens al het geval is.

Meer dan 75% van het huishoudelijk afval wordt uiteindelijk verwerkt in privaatrechtelijke installaties.

Biedt uw gemeente nog altijd diensten aan naar anderen dan particulieren of maken anderen dan particulieren nog altijd gebruik van uw diensten? Onze leden staan klaar om net zoals elders ook voor de betrokken entiteiten op uw grondgebied een correcte dienstverlening aan te bieden.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

Onze gemeente zal nagaan of het nog altijd diensten ter beschikking stelt aan bedrijven (al dan niet kmo's) voor de inzameling van hun bedrijfsafval. Hiermee kan de gemeente kosten besparen en ook een beter beeld geven van de werkelijke hoeveelheid huishoudelijk afval. De gemeente kan zo ook beter focussen op het sensibiliseren van de bevolking.

3. U wil het huidige afvalbeleid op een hoger niveau brengen?

Centraal in het afvalbeheer staat de kwaliteit van materialen. Daarom is het belangrijk dat er aan de bron goed wordt gesorteerd. In ons land loopt het op dat vlak nogal eens mis. Soms met belangrijke gevolgen voor de veiligheid, bijvoorbeeld als spuitbussen met bepaalde gevaarseigenschappen bij het pmd-afval belanden. We roepen op om de komende legislatuur verder in te zetten op het verbeteren van de kwaliteit van het afval dat bij de gezinnen wordt ingezameld, aan de hand van effectieve sensibiliseringscampagnes en goede afspraken met de ophalers om foutief aangeboden afvalstromen te kunnen weigeren.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal (in samenwerking met haar afvalintercommunale) acties ondernemen om haar bevolking verder bij te staan in het nog beter aan de bron sorteren van het huishoudelijk afval. Hoe zuiverder de ingezamelde stromen hoe beter en goedkoper deze immers verder kunnen worden gerecycleerd. Daarbij zal bijzondere aandacht gaan naar het correct aanbieden van gevaarlijke afvalstoffen. Slechte sorteerdere zullen op de vingers getikt worden.

Centraal in het afvalbeheer staat de kwaliteit van materialen. Daarom is het belangrijk dat er aan de bron goed wordt gesorteerd.

4. U wenst de circulaire economie mee te realiseren?

Ook op lokaal niveau bestaan er tal van mogelijkheden om de circulaire economie mee te realiseren. In de eerste plaats door het aankoopbeleid van de gemeente te hervormen en resoluut te kiezen voor de inzet van gerecycleerde materialen. Bijvoorbeeld in de aanleg van wegen, pleinen, gebouwen, in het onderhoud van parken, in de inrichting van kantoren... is er nog veel mogelijk. Bij Vlaanderen Circulair kan u tal van tips krijgen, net als bij Go4Circle. Wist u dat er nog altijd gemeenten zijn die afvalzakken verdelen die niet gemaakt zijn uit 100% gerecycleerde kunststoffen?

Ook op lokaal niveau bestaan er tal van mogelijkheden om de circulaire economie mee te realiseren. Bijvoorbeeld door in het aankoopbeleid resoluut te kiezen voor producten op basis van gerecycleerde materialen.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal haar aankoop- en investeringsbeleid screenen en nagaan welke producten en materialen niet van gerecycleerde grondstoffen zijn gemaakt en hoe ze die kan vervangen door materialen en producten die wel gerecycleerde stoffen bevatten. Uiteraard is het daarbij noodzakelijk dat deze producten en materialen op hun beurt kunnen worden gerecycleerd. De gemeente zal acties opzetten om burgers en bedrijven op haar grondgebied hierover te sensibiliseren en te stimuleren om hetzelfde te doen. Op deze manier zal de gemeente mee vorm geven aan de circulaire economie.

5. Veiligheid van de afvalophaler

Bij de inzameling van afvalstoffen krijgen de betrokken arbeiders te vaak te maken met agressief gedrag. Dit zorgt geregeld voor gevaarlijke situaties en zelfs kwetsuren bij de ophalers. Er is nood aan meer respect voor zij die dagelijks weer en wind trotseren om het afval in de straten op te halen. Het is belangrijk dat de gemeente haar inwoners blijft sensibiliseren ter zake.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

Tijdens de legislatuur zal op gemeentelijk niveau een blijvende aandacht besteed worden aan initiatieven om de veiligheid van de arbeiders die het afval ophalen te verhogen. Er zal streng opgetreden worden tegen agressie naar deze mensen én via preventieve campagnes zal gewezen worden op het belang om tot een gedragswijziging te komen in het verkeer naar deze ophalers toe.

6. Mobiliteit

Voor nogal wat steden staat het verbeteren van de mobiliteit in de kern centraal. Uiteraard heeft dat verschillende aspecten en is het afvalbeheer daar maar één beperkt element van. Toch zien we dat verschillende gemeenten los van elkaar initiatieven nemen om het afvaltransport te regelen. Bij de ene door de uren waarbinnen men afval mag ophalen te beperken, bij de andere door het gewicht van de vrachtwagens te begrenzen, bij nog andere door de CO₂-uitstoot aan banden te leggen... Uiteraard wil de afvalsector meedenken aan de optimalisatie van de afvaltransporten, maar de inzameling van afvalstoffen in de binnenstad moet mogelijk blijven zonet dreigt er een hygiënisch probleem. Belangrijk daarbij is ook dat er

respect is voor het vrije handelsverkeer en dat privaatrechtelijke afvalbedrijven zelf hun klanten de nodige diensten kunnen blijven aanbieden zodat deze klanten ook kunnen genieten van innovaties op het vlak van inzameling en afvalbeheer. We vragen dan ook dat vooraleer er maatregelen voor de afvallogistiek worden genomen ook de privaatrechtelijke afvalfirma's worden betrokken, zodat alle mogelijke opties kunnen worden overlopen.

Vooraleer maatregelen voor de afvallogistiek te treffen, worden best ook de privaatrechtelijke afvalfirma's betrokken, zodat alle mogelijke opties kunnen worden overlopen.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

Indien er maatregelen worden genomen die de ophaling van afval in de binnenstad beperken of regelen, zal vooraf met de privaatrechtelijk afvalsector worden overlegd hoe dat het best kan worden aangepakt.

7. Asbest

Asbest is een van de gevaarlijkste afvalstoffen. Nochtans springt de bevolking nog al te vaak zeer slordig om met deze afvalstroom. Zowel tijdens de afbraak als tijdens de verwijdering van deze afvalstroom. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen in het verminderen van de risico's die hiermee gepaard gaan. Bijvoorbeeld door aan de bevolking aangepaste zakken ter beschikking te stellen om asbest in te steken, door hen goed te informeren over hoe er met asbest moet worden omgegaan en welke professionals hen hierbij kunnen helpen. Containerparken moeten open blijven staan voor deze afvalstof, maar er zijn maatregelen nodig om asbest er op een veilige manier aan te leveren en te deponeren.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal de bevolking sensibiliseren over de gevaren van asbest en hoe er best mee om te gaan. De gemeente zal de bevolking aangepaste zakken ter beschikking stellen en de bevolking het asbest gratis naar het recyclagepark laten brengen waar alle mogelijke maatregelen worden genomen om asbest veilig te ontvangen.

8. Samenwerking met de sociale economie

Veel gemeenten werken al samen met organisaties uit de sociale economie, vooral voor het hergebruik van afvalstoffen, en soms ook voor de inzameling en recyclage ervan. Wij wijzen erop dat ook in onze bedrijven heel wat laaggeschoolden een job hebben. Meer zelfs, de meeste personeelsleden van de privaatrechtelijke afval- en recyclagebedrijven zijn arbeiders zonder een (hoger) diploma. Dankzij onze bedrijven hebben deze mensen een job, een inkomen, een sociaal leven...

We stellen echter vast dat onze bedrijven soms contracten verliezen aan bedrijven uit

De meeste personeelsleden van de privaatrechtelijke afval- en recyclagebedrijven zijn arbeiders zonder een (hoger) diploma. Dankzij onze bedrijven hebben deze mensen een job, een inkomen, een sociaal leven...

de sociale economie die veelal gesubsidieerd worden door de overheid. Dit betekent dat laaggeschoolden bij onze leden hun job verliezen omdat hun taken meer en meer door gesubsidieerde arbeiders worden uitgevoerd. Dit kan niet de bedoeling zijn. De sociale economie moet ingeschakeld worden voor taken die niet door reguliere privaatrechtelijke bedrijven kunnen worden uitgevoerd.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal de sociale economie enkel inschakelen voor taken die niet door reguliere bedrijven kunnen worden uitgevoerd. De gemeente zal erover waken dat in de uitvoering van taken die ze aanbesteedt de laaggeschoolde arbeiders in privaatrechtelijke bedrijven niet worden vervangen door gesubsidieerde arbeiders.

9. Zorgplicht van de gemeente: ten dienste van de bevolking, geen monopolie

Een gemeente heeft de zorgplicht voor het huishoudelijk afval. Dat betekent dat u ervoor moet zorgen dat elke burger een oplossing heeft voor zijn afval. Dat betekent niet dat alleen de gemeente diensten aan de bevolking kan of mag aanbieden. Indien het beleid inzake circulaire economie succesvol is, zal de waarde van het afval stijgen. Hierdoor zullen burgers zelf meer nagaan hoe ze hun afval kunnen vermarkten. Dat is een logische evolutie en die is bijvoorbeeld al jaren aan de gang voor oude metalen en textiel. Het zou foutief zijn als gemeente deze evolutie tegen te gaan en de bevolking te verplichten haar afval/materialen verplicht af te geven aan de gemeentelijke circuits. De gemeente moet uiteraard zorgen voor de nodige orde op het publieke domein.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal ervoor zorgen dat enkel de door de gemeente aangeduide bedrijven instaan voor de huis-aan-huis inzameling van het huishoudelijk afval. De gemeente zal zich echter niet verzetten tegen particulieren of verenigingen die hun afval op privaat terrein meegeven met of wegbrengen naar legale afvalbedrijven.

10. Politierglement en plaatsen van containers: duidelijk maken wie verantwoordelijk is

Wanneer burgers grote verbouwingen of opruiming plannen, doen ze daarbij vaak beroep op een containerfirma om de (grotere hoeveelheden) afval kwijt te geraken. Wanneer de container op de openbare weg moet worden geplaatst, zal het politierglement bepalen welke toelatingsmodaliteiten en retributies daarvoor van toepassing zijn. Het is aan de opdrachtgever, de burger dus, om deze plaatselijke reglementering te respecteren. Toch belanden de boetes wegens inbreuk tegen deze reglementering al te vaak bij de containerfirma. Het terugvorderen van deze boete bij de opdrachtgever is vaak een moeizaam proces. Dit kan vermeden worden door de boete rechtstreeks naar de opdrachtgever te sturen.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

Onze gemeente zal nagaan of burgers die een afvalcontainer wensen te huren en daarbij tijdelijk een deel van de openbare weg innemen duidelijke richtlijnen krijgen over de nodige toelatingen en de retributies die daarmee gepaard gaan. Wanneer een overtreding wordt vastgesteld bij de plaatsing van een afvalcontainer, zal in de eerste plaats de opdrachtgever – dus de burger die de container huurt – daarvoor terechtgewezen of beboet worden.

11. Bodemsanering

De gemeente is goed geplaatst om de sanering van de Vlaamse bodem mee te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door tankslagoperaties waarbij op een collectieve manier de uitgraving van stookolietanks en de nodige saneringen worden aangepakt. Ook bij de verdere ontwikkeling van de gemeente wordt best eerst ingezet op het saneren en ontwikkelen van black- en brownfields eerder dan nieuwe greenfields aan te snijden.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal voorrang verlenen aan het saneren en ontwikkelen van brown- en blackfields voor de verdere ontwikkeling van het gebied, eerder dan nieuwe greenfields aan te snijden. De gemeente zal initiatieven nemen om verontreinigingen aan te pakken.

De gemeente is goed geplaatst om de sanering van de Vlaamse bodem te stimuleren. Bij de verdere ontwikkeling van de gemeente wordt best eerst ingezet op het saneren en ontwikkelen van black- en brownfields eerder dan nieuwe greenfields aan te snijden.

12. Toewijzen? Steeds wet op overheidsopdrachten volgen!

Wanneer de gemeente een beroep doet op een partner, gebeurt het nog wel eens dat de opdracht aan een bevoorrechte partner wordt toegewezen, omdat deze lokaal actief is of beantwoordt aan kenmerken die het gewenste beleid ondersteunen. Een reeks recente gerechtelijke uitspraken bevestigen dat bij elke vorm van toewijzing de mededinging moet gerespecteerd worden en de markt bevroegd. De beleidsprioriteiten kunnen vertaald worden in de voorwaarden van het lastenboek.

Voorstel tot opname in de politieke memoranda

De gemeente zal de wet op overheidsopdrachten scrupuleus toepassen zodat alle relevante marktpelers dezelfde kansen hebben.

Klaar voor meer recyclage, meer innovatie en meer jobs?

Hebben deze twaalf maatregelen u kunnen inspireren? Wilt u de komende jaren werk maken van meer recyclage, meer innovatie en meer jobs? De gemeenten zijn aan zet, en u kunt het voortouw nemen. Wij staan alvast voor u klaar.

Go4Circle vzw
Bedrijfsfederatie van de Circulaire Economie
02 757 91 70
info@go4circle.be
www.go4circle.be

GO4CIRCLE

Onze leden

4Energy Invest	Callens Reiniging	GRC-Brugge	Monseu SA	Saf Recyclage
Amel Bio	Campine Recycling NV	GRC-Kallo	MTD Milieutechnieken	Sanel Recycling
HamCogen	CBR Cimenteries	GRCT - MTD	N Trading	Sarec
A & S Energie	Chap-Yt	GRC-Zolder	New West Gypsum	SEOS Plastic Recyclig
A.B.R.	Cogal	Grondreinigingscentrum	Recycling	SGS Ewacs
ABA recycling	Cogetrina	Limburg / Carmans	OCS ATM Ocean	Renewi
AC Materials	Cojarec	Group Op de Beeck	Combustion Services	Siba Autobanden BV
Accurec	Comet Tyre Recycling	Group Victor Peeters	Oilco	SIMS Recycling Solutions
Aclagro	Cominbel	Harsco Belgium	Oostvlaams Milieubeheer	Sitel
ACP Afval	Coolrec Belgium	Havelange Robert	OVMB	Smet Jet
Adams Polendam	Darling Ingredients	HCI	Orbix Solutions	Smurfit Kappa Recycling
Adensol	Belgium / Ecoson Rendac	High 5 recycling	Orian NV	Socaplast / Raff Plastics
Aerts Jan Containerdienst	DC Onsite Remediation	Holcim Belgique	Oud Papier Centrale Eeklo	Sodewa
Aitch FSC	De Bree Solutions	Hoslet	Oud Papier Jozef Michel	Solaz
Alfamet	De Kock E.	Ivo Van den Bosch	Out of use	Soret Containerservice
Algrobo	De Meuter G&A	Containerdienst	Paneltim	Stadsbader
ALVIN A. & Cie SA	De Meuter Recycling	Janssens	Papnam	Stora Enso Langerbrugge
Amacro	De Neef Chemical	Aannemingsbedrijf	Peter Van De Velde	SUEZ
André Celis Recycling	Processing	Jeritop	Phoenix Plus	THOME Herman & FILS SA
Antwerp Tank Cleaning	De Vocht	Kargro Group	Pieck Containers	Tivaco
Antwerpse Oud- Papiercentrale - A.O.P.	Deceuninck	Kayak Maritime Services	Pirbouuw	Top-Mix
Aperam	Derbigum - Imperbel	Kempisch Recyclage bedrijf	Plastirec	Traflux
APK	Derotex	Lammertyn.net	Quatra	Transcoma
Assainissement	Despriet Gebroeders	Latexco Recycling	RAFF PLASTICS	Tri-Terre SAFS
Decottignies	Devagro	Laureys Peter	Ravago Production	TWZ
ATM Moerdijk	Dilissen Transport	Lavatra	RCMD Plastic Recycling	Unilin
Balegro	Duferco Diversification	Lhoist Recherche & Développement	RD Recycling	Van Assche Recycling & Trading BVBA
Ballast Nedam	Eco-oh!	Looplife Polymers	Recma	Van Werven
Environmental Engineering	Ecoxpress SA	MAC2	Recup-Oil	Recyca
Bardoel	Edelchemie Benelux	Machiels Group	Recyclis	Recyc-Oil
Belgian Recycle Network	EKP recycling	Maes containers	Recyfuel	Recyterre
Bel Fibres	Elias Vandevoorde	Maltha Glasrecyclage	Refood	REKO (Recycling Kombinatie)
Bio Oil Recycling	Envirolead sprl	Marpos	REMO Milieubeheer	Remondis
Biogas Tec	Envisan	Martens	Renovius (Bionerga)	Resol NV
Biomass Center	Eurofat	Havenontvangstinstallatie	Revabo	Revatech
Bionerga	Eurowaste	Matco	Ribaco	Romarco Eiffage
Biostoom Oostende	G.R.L. Glasrecycling	MCA Recycling	Rumst Recycling	S.L.S.
Bioterra	Galloo Plastics	MCR		
BLC-group	Garwig	Mepa Recyclage		
Bongaerts Recycling	Geldof Houtrecyclage	Mels Containerdienst - Mels		
Bremcon	Gentse Oud Papiercentrale - G.O.P.	Ecological Services		
Bruco Containers	Geocycle	Michel Datavernietiging		
Brussel Energie	Geo-Milieu	Minérale		
Brussel Recyclage	Gielen Container Service	Mineralz ES Treatment		
BSV	Gilgemyn Recycling NV	MIW - Maintenance		
Buchen Industrial Services	Govaerts Recycling	Industrielle Wallonne		

Dit document is een realisatie van
Go4Circle vzw

Buro & Design Center
Esplanade 1, bus 87
BE-1020 Brussel

02 757 91 70
info@go4circle.be
www.go4circle.be

DIT DOCUMENT WORDT GEDRUKT OP 100% GERECYCLEERD EN CHLOORVRIJ PAPIER.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: WERNER ANNAERT